

Wytyczne dotyczące partnerstw projektowych w ramach Priorytetu *Kultura* Działania *Infrastruktura kultury i turystyki kulturowej* Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 - 2027

1. Akty prawne i obowiązujące wytyczne i definicje

W ramach Priorytetu FENX.07 Kultura Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 – 2027 dopuszcza się dofinansowanie projektów realizowanych na zasadzie partnerstwa projektowego.

Partnerami w projekcie mogą być podmioty ujęte w wykazie wskazanym w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 – 2027 w ramach Priorytetu FENX.07 Kultura, w punkcie Typ Beneficjentów – szczegółowy, z uwzględnieniem wskazanych tam ograniczeń.

W ramach Obszaru 1 i Obszaru 2 w przypadku partnerstwa obejmującego udział partnera w realizacji działań miękkich partnerem projektu mogą być także MŚP, organizacja pozarządowa (bez ograniczeń), przedsiębiorstwo społeczne.

Podstawowym aktem prawnym dotyczącym partnerstw jest ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o *zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2014-2020* (Dz. U z 2022 r., poz. 1079, zwana dalej ustawą wdrożeniową). Zgodnie z ustawą wdrożeniową w celu wspólnej realizacji projektów, mogą być tworzone partnerstwa przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, zwany dalej "projektem partnerskim". **Projekt partnerski** jest realizowany na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie zawartej z beneficjentem działającym w imieniu i na rzecz partnerów w zakresie określonym **porozumieniem** lub **umową partnerską**.

W ramach *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków w na lata 2021-2027* (zwanymi dalej Wytycznymi) w Wykazie pojęć zdefiniowano **Partnera**, wskazując iż, jest to „podmiot w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej, który jest wymieniony w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu, realizujący wspólnie z beneficjentem (i ewentualnie innymi partnerami) projekt na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie i porozumieniu albo umowie o partnerstwie i wnoszący do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, bez którego realizacja projektu nie byłaby możliwa. Zgodnie z *Wytycznymi* jest to podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków na równi z beneficjentem, chyba że z treści Wytycznych wynika, że chodzi o beneficjenta jako stronę umowy o dofinansowanie projektu.

2. Wybór partnerów

W przypadku, gdy projekt realizowany jest przez partnerstwo, wybór partnerów dokonywany jest przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu partnerskiego. W przypadkach uzasadnionych koniecznością zapewnienia prawidłowej i terminowej realizacji projektu, w związku z wystąpieniem okoliczności, które nie mogły być znane wnioskodawcy ani właściwej instytucji na dzień zawarcia

umowy o dofinansowanie projektu lub podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu, za zgodą właściwej instytucji, może nastąpić wybór partnera po zawarciu umowy o dofinansowanie projektu lub po podjęciu decyzji o dofinansowaniu projektu.

Partner lub partnerzy spoza sektora finansów publicznych zostają wybrani na zasadach określonych w art. 39 ust. 2, 3, 4, 6, 7, 10, 11 i 12 ustawy wdrożeniowej. Podmiot z sektora finansów publicznych dokonuje wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych z zachowaniem **zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów**. Podmiot ten, dokonując wyboru, jest obowiązany w szczególności do:

- 1) ogłoszenia otwartego naboru partnerów na swojej stronie internetowej wraz ze wskazaniem co najmniej 21-dniowego terminu na zgłaszanie się partnerów;
- 2) uwzględnienia przy wyborze partnerów zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, deklarowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa oraz doświadczenia w realizacji projektów o podobnym charakterze;
- 3) podania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji partnera.

Na etapie składania wniosku o dofinansowanie, partnerów musi wiązać umowa cywilnoprawna określająca zasady partnerstwa, w tym w szczególności wskazująca wiodącą rolę jednego z partnerów (Partnera Wiodącego, w skrócie PW). Jednocześnie to PW aplikuje o środki na realizację wspólnego przedsięwzięcia. PW (w imieniu partnerstwa) podpisuje także umowę o dofinansowanie na realizację projektu. Pozostali partnerzy są upoważnieni do ponoszenia wydatków kwalifikowanych w zakresie wskazanym w umowie partnerskiej, którą dołącza się do wniosku o dofinansowanie.

Zasadą partnerstwa jest, iż poszczególni partnerzy są zaangażowani w realizację projektu od momentu przygotowywania wniosku o dofinansowanie i pozostają związani umową partnerską regulującą zakres ich obowiązków oraz wzajemne zobowiązania. Jednak niezależnie od wzajemnych zobowiązań partnerów, odpowiedzialnym za prawidłową realizację projektu pozostaje PW.

Należy jednak pamiętać, iż wymogi i kryteria, jakie będą obowiązywać PW powinny mieć zastosowanie również do pozostałych partnerów tworzących partnerstwa.

3. Zakres porozumienia oraz umowy o partnerstwie:

Obowiązkowe elementy porozumienia lub umowy o partnerstwie określono ustawowo (zgodnie z art. 39 ust. 9 ustawy wdrożeniowej):

- 1) przedmiot porozumienia albo umowy;
- 2) prawa i obowiązki stron;
- 3) zakres i formę udziału poszczególnych partnerów w projekcie, w tym zakres realizowanych przez nich zadań;
- 4) partnera wiodącego uprawnionego do reprezentowania pozostałych partnerów projektu;
- 5) sposób przekazywania dofinansowania na pokrycie kosztów ponoszonych przez poszczególnych partnerów projektu, umożliwiający określenie kwoty dofinansowania udzielonego każdemu z partnerów;

- 6) sposób postępowania w przypadku naruszenia lub niewywiązania się stron z porozumienia lub umowy
 7) należy również opisać strukturę własności majątku wytworzonego w związku z realizacją projektu.

Podstawowe elementy umowy partnerskiej

Elementy wyszczególnione pogrubioną czcionką są uznane za elementy obowiązkowe. W przypadku braku takich elementów, konieczne będzie uzupełnienie umowy partnerskiej o brakujące lub też błędnie wpisane elementy.

Komparycja umowy	Należy określić instytucje, które podpisują umowę. Umowa powinna obejmować wszystkich partnerów. W umowie powinny być zawarte pełne nazwy partnerów, ich adresy oraz imiona i nazwiska osób upoważnionych do podpisywania umów. Dokumenty potwierdzające umocowanie do zawarcia umowy powinny stanowić załączniki do tej umowy. Należy również określić formę organizacyjno-prawną partnera , np. jednostka samorządu terytorialnego, fundacja, stowarzyszenie, szkoła artystyczna I/II stopnia, uczelnie artystyczne, itd., nr NIP, REGON lub KRS.
Preambuła umowy	W umowie należy również umieścić punkt odnoszący się do upoważnienia PW przez pozostałych partnerów m.in. do złożenia wniosku o dofinansowanie i podpisania umowy o dofinansowanie. Jeżeli poszczególnym partnerom powierza się specjalne funkcje w projekcie, należy również bardziej szczegółowo określić status poszczególnych partnerów.
Cele partnerstwa	Należy podać cel/cele zawarcia umowy partnerskiej.
Przedmiot umowy	W umowie należy określić: <ul style="list-style-type: none"> - tytuł projektu; - nazwę programu (ze wskazaniem konkretnej osi priorytetowej i działania), z którego projekt jest współfinansowany; - źródła finansowania projektu (EFRR, inne-jakie?).
Okres obowiązywania umowy	Należy określić czas na jaki umowa jest zawierana¹.
Wkład do projektu	Ten punkt powinien zawierać szczegółowo określony wkład finansowy, ludzki, organizacyjny, techniczny.
Zakres obowiązków partnerów	Jest to najbardziej istotna część umowy. Powinna ona zwierać wszystkie wyszczególnione etapy projektu ze wskazaniem odpowiedzialności i zakresu kompetencji poszczególnych partnerów w związku z ich realizacją. Zakres zadań powinien być sformułowany dla każdego z partnerów osobno i musi zgadzać się z opisem zawartym we wniosku o dofinansowanie. Należy wskazać również zakresy odpowiedzialności poszczególnych partnerów.

¹ Okres obowiązywania umowy powinien uwzględniać okres konieczny dla zapewnienia trwałości projektu oraz okres przechowywania dokumentacji projektu zgodnie z umową o dofinansowanie.

	<p>W formie odpowiedniego zapisu należy zobowiązać Partnerów do zrealizowania zadania zgodnie z przyjętym projektem (w tym m.in. harmonogramem i zakresem) oraz zgodnie z obowiązującymi procedurami, w tym wytycznymi MFIPR (m.in. dot. kwalifikowalności wydatków, sprawozdawczości, kontroli, informacji i promocji) oraz innych szczegółowych uregulowań.</p>
<p>Zasady finansowania projektu</p>	<p>Należy określić wartość projektu wraz z harmonogramem realizacji projektu i planem finansowania projektu oraz wskazaniem udziału finansowego poszczególnych partnerów – w formie „Preliminarza wraz ze źródłami finansowania” pod kątem udziału poszczególnych partnerów, który będzie załącznikiem do umowy.</p> <p>Należy określić zasady organizacji przepływów finansowych i rozliczania projektu. W odniesieniu do Priorytetu FENX.07 Kultura Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 – 2027 przyjmuje się zasadę, że całkowitą odpowiedzialność za zarządzanie finansowe i rozliczanie projektu ponosi PW . Umowa powinna regulować zatem zasady i tryb przekazywania środków pomiędzy PW i pozostałymi partnerami projektu.</p> <p>Umowa może wskazywać (procentowo lub kwotowo) zakres odpowiedzialności finansowej poszczególnych partnerów w związku z koniecznością realizacji zobowiązań wynikających np. z nieprawidłowej realizacji projektu (zwrot kwot nieprawidłowo wydatkowanych).</p> <p>Wytyczne dot. zakresu odpowiedzialności finansowej poszczególnych partnerów muszą być zgodne z zapisem o „wspólnej odpowiedzialności partnerów za realizację projektu”. Należy zatem doprecyzować, do jakiej wysokości partnerzy ponoszą odpowiedzialność finansową (np. do wysokości otrzymanego dofinansowania lub do wysokości kwoty całego projektu).</p>
<p>Zasady księgowania środków związanych z realizacją projektu</p>	<p>PW ujmuje w księgach rachunkowych wyłącznie własne przychody, koszty i wydatki. Natomiast poszczególni partnerzy uczestniczący w projekcie ewidencjonują w księgach rachunkowych przychody, koszty i wydatki poniesione wyłącznie przez siebie. PW oraz każdy z partnerów realizując powierzone zadania, w określonym dla każdego z nich zakresie, przedkłada do rozliczenia faktury wystawione na siebie oraz dokonuje zapłaty ze swojego rachunku. Wszystkie operacje gospodarcze winny być zaewidencjonowane na wydzielonych analitycznie kontach (koszty, wydatki, przychody) w systemach finansowo – księgowych poszczególnych partnerów oraz PW w zakresie przez nich realizowanym. Zasady księgowości PW i poszczególnych partnerów w zakresie realizacji projektu powinny być ujednoczone na tyle, aby było możliwe zagregowanie jednolicie przygotowanych informacji na potrzeby sprawozdawczości oraz wniosków o płatność.</p>
<p>Zadania w zakresie sprawozdawczości, monitoringu i kontroli</p>	<p>Należy określić obowiązki każdego z partnerów w zakresie dostarczania do PW niezbędnych informacji rzeczowo-finansowych dla potrzeb sprawozdawczości, kontroli, ewaluacji w zakresie ich obowiązków związanych z realizacją projektu. Należy wskazać również obowiązek</p>

	określenia zasad obiegu dokumentacji związanej z realizacją poszczególnych części projektu przez partnerów.
Przechowywanie dokumentacji projektowej	Należy określić zasady przechowywania dokumentacji projektowej. Wszystkie niezbędne dokumenty związane z całym projektem przechowuje PW, a partnerzy – dokumenty źródłowe odnośnie swoich zakresów działań. PW powinien przechowywać dokumentację związaną z realizacją projektu, w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne, aby mógł poświadczyć składając wnioski o płatność do IP, że projekt jest realizowany prawidłowo. Partnerzy projektowi w ramach końcowych rozliczeń powinni przekazać PW kopie potwierdzonych za zgodność z oryginałem dokumentów związanych z realizacją projektów. Ponadto, umowa powinna zawierać postanowienia zobowiązujące partnerów do poddania się kontroli prowadzonej przez upoważnione instytucje, w tym do udostępnienia wszelkich dokumentów związanych z realizacją projektu.
Informacja i promocja	Należy określić obowiązki poszczególnych partnerów związane z zapewnieniem odpowiedniej informacji o projekcie zgodnie z obowiązującymi zasadami w tym zakresie.
Zabezpieczenia i sankcje za niewywiązywanie się ze zobowiązań umowy	W umowie należy zawrzeć postanowienia dotyczące ewentualnych sankcji prawnych i finansowych w przypadku wycofania się z umowy partnerskiej, nienależytego wykonywania bądź opóźnień w realizacji postanowień umowy partnerskiej przez partnerów projektu, wraz z ewentualnymi włączeniami i derogacjami. Szczegółowe uregulowanie w umowie partnerstwa kwestii zabezpieczeń prawidłowej realizacji umowy przez partnerów jest bardzo istotne. Umowa partnerstwa powinna zawierać takie zabezpieczenia prawidłowej realizacji projektu przez partnerów, które umożliwią PW wywiązywanie się z jego zobowiązań wobec instytucji będącej stroną umowy o dofinansowanie ² . Ten punkt będzie jednym z kluczowych punktów oceny danego projektu partnerskiego w kontekście oceny zdolności instytucjonalnej. Jedynie stworzenie takiej struktury zarządzania projektem, która umożliwi zabezpieczeń prawidłowej realizacji umowy przez partnerów będzie mogło być pozytywnie ocenione i warunkować będzie pozytywną ocenę projektu.
Spory pomiędzy partnerami	W umowie można określić sposób rozwiązywania ewentualnych sporów pomiędzy partnerami projektów.
Zmiany w umowie i rozwiązanie umowy	Umowa powinna określać tryb i zasady wprowadzania zmian do umowy partnerskiej (zgoda wszystkich partnerów, forma pisemna – aneks; zgoda IP jako instytucji udzielającej dofinansowania). Zmiany w umowie partnerskiej nie mogą być sprzeczne z postanowieniami umowy o dofinansowanie i zasadami systemu realizacji Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 – 2027.

² Należy podkreślić, iż to PW będzie odpowiedzialny przed instytucją podpisującą umowę o dofinansowanie za całość prawidłowej realizacji projektu. Zatem, w przypadku ewentualnych nieprawidłowości i konieczności zwrotu środków instytucja ta będzie dochodziła, co do zasady, zwrotu całości środków od PW.

	<p>W umowie należy określić uwarunkowania, w których może nastąpić rozwiązanie umowy partnerskiej (np. wycofanie się partnerów, zaniechanie realizacji zobowiązań wynikających z umowy) oraz konsekwencje tego zdarzenia dla dalszej realizacji projektu.</p> <p>Należy opisać mechanizm zmian w przypadku rezygnacji dotychczasowego partnera i możliwość dopuszczenia innego podmiotu jako partnera pod warunkiem otrzymania zgody Instytucji Pośredniczącej.</p>
Postanowienia końcowe	<p>W tej części umowy należy zawrzeć ewentualne klauzule, wyłączenia, warunki dodatkowe oraz określić kwestie formalne, takie jak np. liczba egzemplarzy umowy, termin wejścia w życie umowy, miejsce na złożenie podpisów.</p>

4. Kwestie szczegółowe

I. Odnośnie zlecenia realizacji zadań czy usług w ramach projektu dokonywanego przez wszystkich partnerów oraz PW:

Zlecenie musi odbywać się zgodnie z zapisami ustawy wdrożeniowej, co oznacza w szczególności konieczność stosowania ustawy „Prawo zamówień publicznych” albo zasady konkurencyjności. Zgodnie z postanowieniem art. 39 ust. 14 ustawy wdrożeniowej zadania realizowane przez poszczególnych partnerów w ramach projektu partnerskiego nie mogą polegać na oferowaniu towarów, świadczeniu usług lub wykonywaniu robót budowlanych na rzecz pozostałych partnerów. Istnieje także możliwość przeprowadzenia wspólnego postępowania przetargowego dla działań realizowanych przez wszystkich partnerów lub części z nich, w celu zracjonalizowania wydatków. W takim przypadku PW powinien koordynować przeprowadzenia takiej wspólnej procedury, a umowa partnerska powinna przewidywać przepływy finansowe między partnerami.

II. Odnośnie rozliczeń finansowych pomiędzy partnerami a PW w umowach partnerskich:

PW jest stroną umowy o dofinansowanie projektu, odpowiada również za prawidłową realizację projektu. PW może otrzymać dofinansowanie zarówno jako refundację (na podstawie wniosku o płatność), jak również w formie zaliczki. PW na podstawie wniosku o płatność otrzymuje środki na realizację projektu na rachunek wyodrębniony na potrzeby realizacji projektu. Następnie zgodnie z harmonogramem i umową partnerstwa przekazuje środki na wyodrębnione konta partnerów, którzy realizują założone we wniosku etapy. Faktury w ramach realizacji projektu mogą być wystawiane zarówno na PW, jak i partnerów w projekcie. Następnie partner rozlicza się z PW, a PW składa wniosek o płatność, w którym znajduje się zbiorcze rozliczenie wydatków kwalifikowalnych poniesionych zarówno przez PW jak i partnerów.

5. Załączniki

Partnerstwo projektowe składa wszystkie załączniki – zgodnie z Listą załączników do wniosku o dofinansowanie.

Jeżeli któryś z załączników nie ma zastosowania dla danego partnera, konieczne jest złożenie oświadczenia.